Published and distributed under permit (No. 781), authorized by Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Jersey City, New Jersey. — By order of the President, A. S. BURLESON, Postmaster General.

РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1893.
„СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Всї гроші, моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
„SVOBODA"
("LIBERTY")
THE UKRAINIAN NEWSPAPER
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by UKRAINIAN NAT'L ASSOCIATION
at 83 Grand St., Jersey City, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союза — "SVOBODA" — Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXVII. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., ВІВТОРОК, 2-го ВЕРЕСНЯ 1919. Ч. 104. VOL. XXVII. JERSEY CITY, N. J. TUESDAY, SEPTEMBER 2, 1919. No. 104.

ПРАВИТЕЛЬСТВО КОЛЧАКА ПОКИДАЄ ОМСК.

Аліянти надіють ся, що між Петлюрою і Денікіном прийде до порозуміня.

На Угорщині прийшло до нової революції.

Заворушеня в Німеччині змагають ся. Военний стан в Баварії.

ВІСТИ З УКРАЇНИ.

ПЕТЛЮРА МАВ ЗРЕЧИ СЯ ЗОВСІМ СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ.

За те Поляки мали зобовязати ся не займати земель, обсаджених військами Петлюри.

ЛОНДОН, 30. серпня. — Після угоди, заключеної між українським правительством Петлюри і Польщею, правительство ґен. Петлюри зрекло ся всяких жадань щодо східної Галичини, натомісць польське правительство зобовязало ся не робити наступу на землї, обсаджені військами Петлюри. Крім того оба правительства мають злучити свої сили до веденя спільних военних операцій проти большевиків, як се доносить бездротна телеґрама від савєтського правительства в Москві.

——— о ———

(Подібну вістку подала перед кількома днями телеґрама з Парижа на підставі вістий, одержаних з Варшави. Доси нема однак анї урядового потвердженя анї запереченя тих вістий).

АНҐЛІЙЦІ НАДІЮТЬ СЯ, ЩО ПЕТЛЮРА ЗЛУЧИТЬ СЯ З ДЕНІКІНОМ ПРОТИ БОЛЬШЕВИКІВ.

Останні невдачі ґен. Денікіна викликують у аліянтів поважне затрівожене.

ЛОНДОН, 28. серпня. — Висші військові круги, дискутуючи над военним положенем в Росії, висказують надію, що ґен. Денікін і ґен. Петлюра подадуть собі в околиці Киева руки, відтинаючи відворот большевицькій армії, яка ще находить ся на Подїлю і в Херсонщині. Наступ ґен. Денікіна на захід мав на цїли лише очистити лївобережну Україну з большевиків і довести до злуки з румунськими військами і українською армією ґен. Петлюри; головна ціль ґен. Денікіна є наступ і здобуте Москви.

Між тим однак поважне затрівожене викликали серед аліянтів останні невдачі ґен. Денікіна. В протягу сього тижня армія добровольців ґен. Денікіна потерпіла дві значні невдачі, в осередку — коло Харкова — і на правім крилї — над Доном і Волгою. В напрямі Харкова большевицькі війска посунули ся о 90 миль наперед і загрожують вже самому Харкови. Таксамо не повело ся армії ґен. Денікіна, яка маширувала на Саратів; вона, втративши нині Камішин, уступає дальше на полудне здовж Волги і буде правдоподібно приневолена опорожнити Царицин, останнє місто над Волгою, яке находить ся ще в руках ґен. Денікіна.

Вісти про долю противбольшевицької армії козацької, яка стояла під командою ґен. Камонтова, суперечні. Ся армія числила около 35.000 козаків і вона оперувала в самім центрі боевого фронту ґен. Денікіна, становлячи передну сторожу його армії в напрямі Москви. Перші вісти доносили, що армія ґен. Камонтова перервала большевицьку боеву лїнію і розпочала наступ на Козлів, в тамбовській ґубернії, де находила ся головна кватира полудневої большевицької армії. Пізнїйші вісти на підставі большевицьких телеґрам доносили, що большевицькі війска окружили зі всїх сторін армію ґен. Камонтова, відтяли її відворот і більшу її частину взяли в полон. Коли би ся вістка окозала ся правдивою, то втрата армії ґен. Камонтова, зложеної переважно з донських козаків, була би дуже тяжким ударом для ґен. Денікіна. Заходить іменно небезпека, що большевики, нагромадивши великі війска між Доном і Днїпром, вдарять з цїлою силою на Харків і Полтаву, і посуваючи ся скоро на полудне, будуть старати ся перетяти получене між армією ґен. Денікіна над Днїпром і Кавказом.

Що небезпека є поважна, про се вказують останні донесеня про успіхи большевиків в північній Харківщинї і над Доном. Вже найблизші днї покажуть, чи невдача ґен. Денікіна була лише хвилева, чи може вона була в таких розмірах, що приневолить його на цїлій лїнії уступити назад, щоби оминути окруженя.

БОЛЬШЕВИКИ СКРІПИЛИ БОЕВИЙ ФРОНТ НА ПОЛУДНЕ ВІД КИЕВА.

Війска ґен. Денікіна утікають з Херсонщини в неладі.

ЛОНДОН, 30. серпня. — Бездротна телеґрама з Москви доносить, що анґлійські, канадійські і японські війска опорожнюють Владивосток та що війска ґен. Денікіна в Херсонщині утікають серед великого неладу.

В телеґрамі говорить ся дальше, що невдача ґен. Денікіна має велике значінє, бо вона уможливлює скріплене оборонної лїнії на полудне від Киева.

УСПІШНИЙ НАСТУП БОЛЬШЕВИКІВ ПРОТИ ДЕНІКІНА.

Савєтські війска здобули Купянск і Павловск.

ЛОНДОН, 29. серпня. — Бездротна большевицька телеґрама з Москви доносить, що савєтські війска здобули місто Купянск, 61 миль на полудневий схід від Харкова, і Павловск над Доном, 90 миль на полудневий схід від Вороніжа.

Урядова телеґрама звучить:

„Савєтські війска здобули два міста, Купянск і Павловск.

„Савєтські війска, які здобули Псков, посунули ся 10 миль поза місто".

НОТА УКРАЇНСЬКОГО САВЄТСЬКОГО ПРАВИТЕЛЬСТВА ДО ПРАВИТЕЛЬСТВА ГАЛИЦЬКОЇ УКРАЇНИ.

Зробило предложенє в справі покінченя братовбийчої боротьби.

КИЇВ, 7. мая. — Нота до правительства народної республики східної Галичини, вислана до Станиславова на руки міністра заграничних справ, звучить:

Очистивши територію української соціялістичної савєтської републики з війск директоріяту, які проти волї українських робітників і селян старали ся утворити на Україні буржуазійне правлїнє, українська червона армія дійшла до границї східної Галичини. Простягаючи братерську руку до робітників і селян східної Галичини, з котрих змаганями освободити ся зпід буржуазійної неволї ми горячо симпатизуємо, я вважаю конечним заявити в імени робітничого і селянського правительства на Україні, що справу політичної орґанізації східної Галичини вважаємо приватною справою галицьких робітників і селян. В надії, що вони, користаючи з досьвіду, який дали російська і українська революції, і переняті клясовою сьвідомостию, через зорґанізовану власними силами боротьбу утворять савєтське правительство, правительство української соціялістичної савєтської републики заявляє, що її сильним наміром є здержати ся від всякої военної акції на території східної Галичини під услівем, коли правительство народної републики східної Галичини, яке заявило ся за пошанованем волї працюючих мас, заперестане ворожнечу проти української соціялістичної савєтської републики, заключить розєм і згодить ся на установлене розємчої лїнії як також політичних границь між обома републиками. І се буде залежати виключно від сього правительства, щоби положити конець братовбийчій війні, яка виходить на користь імперіялістичній політиці румунської монархії і польських дідичів. Українське робітниче і селянське правительство просить правительство народної републики східної Галичини повідомити, чи годить ся на заперестанє дальшої военної акції, щоби її ми з нашої сторони видали відповідні зарядженя.

Раковський, президент ради народних комісарів
і народний комісар заграничних справ.

(Західно-українське правительство, як се показало ся з дальших подій на Україні, дало відмовну відповідь на предложенє українського савєтського правительства, даючи директоріятови, на чолї котрого стояв Петлюра, оружну поміч в його боротьбу проти большевиків).

В НІМЕЧЧИНІ.

СПАРТАКИ ВЕДУТЬ СИЛЬНУ АҐІТАЦІЮ.

Міністер оборони видав дуже строгі зарядженя.

ЛОНДОН, 29. серпня. — Телеґрами з Берліна доносять, що в середу Спартаки розпочали наново сильну аґітацію в цїли викликаня нової революції проти теперішного нїмецького правительства.

В середу уладили вони в самім Берлїні 50 масових віч, на яких було присутних поверх 100.000 людий.

На зборах ухвалено резолюції, в яких взиваєть ся пролєтаріят зовсім отверто до революції проти теперішного правительства. Дальше в резолюціях обжалувано соціялїстів більшости, роблячи їм закид, що вони служать лише за покришку капіталїстам і буржуям, які все ще позістали вірні бувшому цїсареви.

Міністер оборони, Ґустав Носке, видав дуже строгі зарядженя, між иншим заборонив продажу оружа і брошур та часописий без військового дозволу.

В Монахії проголошено военний стан.

КОПЕНГАҐЕН, 1. вересня. — В Монахії, столиці Баварії, проголошено военний стан. Зоружені патрулї переходять що хвилї улицями міста.

Заворушеня в Баварії.

БЕРЛІН, 29. серпня. — Зоружені в револьвери і ручні ґранати революціонери в Людвіґсгафен зробили нині напад на почтовий будинок. Небавом наспіли поліції на поміч війска. Прийшло до боротьби, в якій кільканайцять осіб забито. Пізнїйше вдало ся військам здобути будинок. Получене телеґрафічне і телефонічне перерване. Банки зі страху перед новими заворушенями були зачинені. Заходить небезпека, що буде проголошений загальний страйк.

НА УГОРЩИНІ.

НОВА РЕВОЛЮЦІЯ НА УГОРЩИНІ.

Угорська християнсько-національна партія стремить до відбудованя монархії.

ЛОНДОН, 30. серпня. — В Будапешті вибухнула нова революція, як се доносить телеґрама з Амстердаму.

Телеґрама не подає близших вістий щодо революції. Угорська християнсько-національна партія, яка контролює теперішне угорське правительство, стремить зовсім явно до привернення монархістичного режіму. Треба надіяти ся, що се було причиною до нової революції, яку правдоподібно підняли зєдинені партії соціялістичні.

Румуни змагають до союза з Угорщиною.

ВІДЕНЬ, 29. серпня. — Вісти з Будапешту вказують, що Румуни мали заявити, що вони не признають жадного угорського правительства, яке мало би в програмі вести політику проти інтересів Румунів.

В Будапешті розвинули сильну діяльність румунські і мадярські аґенти за утворенем економічного і політичного союза між Румунією і Угорщиною.

В ПОЛЬЩІ.

Дальший наступ Поляків на Білоруси.

ЛОНДОН, 30. серпня.—Большевицькі війска опорожнили Бобруіск, 88 миль на полудневий схід від Минска; за те вдало ся савєтським військам відзискати місто Рильск, 92 миль на полудневий захід від Курска, як се доносить бездротна телеґрама від савєтського правительства в Москві.

Поляки висилають до всїх країв своїх послів з виїмкою савєтської Росії і України,

ВАРШАВА, 29. серпня. — Польський міністер заграничних справ рішив вислати представників до всїх російських правительств з виїмкою савєтського правительства в Москві, як се нині урядово оголошено.

Окремі посли будуть вислані до всеросійського правительства адм. Колчака в Омску і до головної кватири ґен. Денікіна в Катеринодарі. Посли будуть вислані також до Вірменії, Грузії, Естонії, Лївонії і Азарбаян.

Поляки заборонили чужинецьку пресу.

ВАРШАВА, 22. липня. — Польське правительство заборонило видаванє двох місцевих російських часописий, „Свободноє Слово" і „Ехо", які мали около 40.000 читачів.

У Варшаві виходить під теперішну пору 6 ранїшних і 4 вечірні часописи, 2 ілюстровані тижневники, 2 місячники і 2 маґазини чвертьрічні. Жиди мають у Варшаві 4 дневники, але Поляки їх зовсім легковажать. Всї нїмецькі і російські часописи заборонені. Польське правительство завело взагалї на всякі друки дуже строгу цензуру.

НА БАЛКАНІ.

Полудневі Славяни розважують справу утвореня федерації.

ПАРИЖ, 30. серпня. — Югославянський парлямент радить над зміною конституції, беручи під розвагу федералїзацію полуднево-славянських країв, як се доносить телеґрама зі Загребу, столиці Хорватії.

Се уможливило би Чорногорі приступити в склад югославянської федерації без втрати своєї цїлости і независимости.

В РОСІЇ.

КОЛЧАК ПЕРЕНІС СВІЙ ОСІДОК З ОМСКА ДО НИКОЛАЕВСКА.

Савєтські війска зближають ся до Царицина.

ЛОНДОН, 31. серпня. — Адм. Колчак опорожнив місто Омск і переніс свою головну кватиру до Николаевска, як се доносить нинїшна бездротна телеґрама.

Телеґрама подає дальше, що большевицькі війска зближають ся до міста Царицина над Волгою.

ПОБІДА БОЛЬШЕВИКІВ НАД ВОЛГОЮ І НА СИБІРИ.

Взяли в полон 2.000, між тими цілий дивізійний штаб.

ЛОНДОН, 29. серпня. — Бездротна большевицька телеґрама з Москви доносить:

„На полудневий схід від Медведицької савєтські війска розбили цїлу дивізію, беручи 2.000 в полон, між тими цїлий дивізійний штаб. Наші війска находять ся вже 30 миль на полудне від Камішина і здовж Волги посувають ся в напрямі Царицина.

„На правім березї ріки Ураля наші війска заняли Сахаринату, здобуваючи значну скількість амуніції і военних матеріялів, а також один лїтак. Наступ наших війск на Орск і Актусинск відбуваєть ся з добрим успіхом".

Російський ґенерал віддав Псков большевикам за 1 мілїон рублїв.

ЛОНДОН, 29. серпня. — Останні вісти доносять, що причиною упадку Пскова, який дістав ся недавно в руки большевиків, були інтриґи і зрада зі сторони одного з російських командантів.

Кореспондент „Дейли Мейл" доносить, що ґен. Юденич, головний командант російсько-естонських війск, видав приказ увязнити команданта Пскова, ґен. Балаковича, якого обжалувано, що він стояв в порозуміню з большевиками і за 1,000.000 рублїв згодив ся віддати їм без бою Псков. Ґен. Балакович утїк, членів його штабу увязнено. Однак жовніри ґен. Балаковича відмовили послуху приказам ґен. Арсенієва, якого ґен. Юденич іменував наслїдником ґен. Балаковича, і перейшли на сторону большевиків, отвираючи їм дорогу через боевий фронт до міста.

Бунт на північнім Кавказї проти ґен. Денікіна.

ЛОНДОН, 29. серпня. — Війска ґен. Денікіна стрічають на північнім Кавказї на опір зі сторони місцевого населеня, як се доносить большевицька бездротна телеґрама з Москви.

Як се доносить нинїшна телеґрама, інґуські війска по пятидневній завзятій битві з військами ґен. Денікіна здобули місто Владикавказ, на середнім Кавказї.

Інґуші становлять племя з ґрупи Чеченців. Інґушів начисляють около 50.000.

Мирові переговори між Росією і Румунією.

БЕРЛІН, 30. серпня. — Румунська пресова аґенція доносить, що правительство Ленїна вислало з Москви делеґацію, яка має зробити румунському правительству мирове предложене.

В тісній злуці зі сею справою стоїть полагоджене приналежности Бесарабії.

(Подібна телеґрама була перед двома днями з Будапешту; вона доносила, що в Кишиневі, столиці Бесарабії, розпочали ся мирові переговори між савєтською Росією і Румунією).

В Екатерінбурґу мало згинути 20.000 осіб.

ОМСК, 15. серпня. — Збігцї з Екатерінбурґа оповідають подробиці про пановане червоного терору в сїм місті. В самім Екатерінбурґу і дооколичних селах після занятя їх большевиками мало згинути поверх 20.000 людий. Мадярські і хінські відділи червоної армії є найстрашнїйші поміж большевицькими військами.

Ленїн вказує на червоний терор яко конечність.

СТОКГОЛЬМ, 30. серпня. — Николай Ленїн заявив, що причиною упадку савєтського правительства на Угорщині був „брак відваги у Белї Куна, щоби завести червоний терор і знищити буржуазію раз на все".

„Одинокою дорогою, щоби забезпечити большевизм,—заявив дальше большевицький премієр — є червоний терор; без нього Колчак і Денікін були би нині сьвяткували побіду".

Нїмцї зорганізували на Литві 40.000 армію на поміч Колчакови.

ПАРИЖ, 28. серпня. — Нїмцї згромадили на Литві 40.000 добре зоружених жовнірів, які є готові до наступу проти Росії під покришкою, що вони хочуть дати поміч адм. Колчакови, як се доносить телеґрама з литовського жерела.

Головний інжинїр литовських зелїзниць, Стейбіко, який прибув недавно з Литви до Парижа, оповідає, що Нїмцї зовсім отверто заявляють, що небавом прийде до порозуміня між Нїмеччиною, Росією і Японією.

Нїмецькі війска мають у своїх руках більшу частину литовських територій. Помимо частих домагань литовського правительства і наказів мирової конференції нїмецькі війска не опорожнили литовських земель. Вони контролюють всї литовські зелїзниці і стоять під командою ґен. фон дер Ґольц. Армія складаєть ся з 37.000 Нїмців і 3.000 Москалїв.

Анґлійська фльота на Петроґрад?

КОПЕНГАҐЕН, 1. вересня. — Телеґрама з Берліна доносить, що недалеко Кеніґсберґа переїхала сильна ескадра анґлійських военних кораблїв, яка прямувала в сторону Лібави, Риґи і фінського заливу. Загально припускають, що небавом розпічнеть ся наступ на Петроґрад при співучасти анґлійської фльоти.

"SVOBODA" (LIBERTY)

The Ukrainian newspaper published three times a week: Tuesday, Thursday, and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ESTABLISHED 1891

VLADIMIR B. LOTOTSKY, Editor-in-Chief.
ANDREW SAWKA, Business Manager.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION:		ПЕРЕДПЛАТА:	
United States:		в Злучених Державах:	
1 year	$3.00	на рік	$3.00
6 months	$1.75	на пів року	$1.75
3 months	$1.00	на 3 місяці	$1.00
to Jersey City and to foreign countries:		В місті Jersey City і за границю:	
1 year	$3.50	на рік	$3.50
6 months	$2.00	на пів року	$2.00
3 months	$1.25	на 3 місяці	$1.25
Single copy 3 cents.		Поодинокe число 3 центи.	

За кожду зміну адреси платить ся 10 центів.

Адреса: SVOBODA, 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Телефон Адміністрації і Редакції — 498 Montgomery.

Телефон Гол. канцелярії Укр. Народного Союза — 1838 Montgomery.

Всі моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу "Svoboda".
При висиланю замовлення належить долучити моні-ордер або чек.

За всі оголошення поміщувані в „Свободі" редакція не відповідає.

ДЕЛЕҐАЦІЯ ЧОТИРОХ НАРОДІВ ПЕРЕД СЕНАТОМ У ВАШІНҐТОНІ.

Українці, Литовці, Латиші й Естонці домагають ся признаня независимости своїх республик в Европі.

В минулу пятницю, дня 29. с. м., стала ся велика подія в історії імігрантів чотирох народів, іменно: Українців, Литовців, Латишів і Естонців в Злучених Державах. Заходом **Ліґи Українців, Литовців, Латишів і Естонців в Америці** відбуло ся того дня перед комісією заграничних справ Сенату у Вашінґтоні, Д. К., переслухане делеґації чотирох народів.

О 10. годині рано зібрались представники чотирох народів перед комісією Сенату, якій проводив голова комісії сенатор **Г. К. Ладж.**

В склад української делеґації входили: **о. Петро Понятишин, др. Іван Сміт, Семен Ядловський, Володимир Б. Лотоцький, Омелян Ревюк; Американці: конґремен Джеймс А. Геміл, адвокат Вілієм Дж. Кернс, директор Інформаційного Бюра У. Н. Комітету Мілтон Райт і сенатор стейту Конетікут Капелмен.**

Перший промовляв **Р. Дж. Колдвел,** президент Американського середно-европейського Союза, котрий в довшій промові згадав про змагання Українців, Литовців, Латишів і Естонців в Европі до самостійности та про працю і поміч для осягнення цїли їх братів в Злучених Державах, котрі зорганізували ся в Лїґу Чотирох Народів, заявляючи, що обовязком американського народу і його законодатного тіла є помогти сим народам в їх змаганях, передівсім признанєм независимости їх народних республик в Европі.

Потім промовляв адвокат **Дж. Г. Бетел.** Він доволі широко говорив про сі чотири народи, вказуючи на значінє їх союза для культурного сьвіта. Се — казав він — приятельський союз, союз демократичних, вільних народів. Тому він сильний і тривкий. Він буде запорою проти німецького і польського імперіялізму та проти московського большевицтва. Адвокат Бетел також домагав ся признаня независимости України, Литви, Латвії й Естонії.

Відтак говорив в імени Естонців командант з американської воєнної фльоти, **Р. Бел.** Він представив історію і змагання до волї естонського народу; вказав на приятельський союз чотирох народів та заявив, що Естонці в Европі і в Америці сподівають ся, що Злучені Держави віднесуть ся прихильно до їх волї та признають независимість їх республики.

Опісля промовляв іменем Латишів сьвященик **А. Подін.** Він представив історію Латвії і її терпіня під панованєм німецької шляхти і московського царства і тяжкі часи в останній війні і в часі революції та висловив також бажанє, щоби Злучені Держави признали независимість Латвії.

Потім промовляв іменем Українців **Омелян Ревюк.** Він у своїй довшій промові описав наперед землї України, показуючи її границі на карті. Дальше згадав про природні богацтва України і перейшов до історії та визвольних змагань українського народу. Згадав про давні часи, як український нарід мав самостійну державу; потім, як він відпирав напади східних племен і як стрінув ся із сусідами Поляками і Литовцями. З Литовцями — казав бесїдник — Українці зробили були союз і се був одинокий союз в історії українського народу який був приятельський і се також причина, чому представники тих двох народів стоять нині тут як приятелї. Поляки прийшли на українські землї як вороги і заборці. З ними український нарід все воював і в 17. столїтю за Хмельницького позбув ся польської неволї. Однак тоді не мав він стільки сили, аби удержати своє самостійне державне житє і злучив ся в союз з Московщиною, який також був нещасливий, бо приніс українському народови кайдани на довгі роки. Аж в часі останньої революції український нарід скинув царську неволю і тепер завзято бореть ся, аби московська неволя раз на все пропала з українських земель. Цїлий український нарід тепер бореть ся за независимість своєї народної республики на всїх українських землях, які донедавна були в неволї російського царства і австрійсько-угорського цїсарства і поти не покине боротьби, поки його воля не буде забезпечена. Бесїдник на закінчене висловив надію, що Злучені Держави будуть перші, що признають независимість Україну.

Вкінци промовляв представник Литовців **І. Лопатто.** Він змалював історію і боротьбу литовського народу проти ворогів його волі, вказуючи особливо на боротьбу проти заборчої польської імперії. Він також закінчив свою бесїду бажанєм, щоби Злучені Держави признали независимість Литви.

На тім закінчено переслухане, а делеґація має ще предложити комісії Сенату письменні меморіяли від Українців, Литовців, Латишів і Естонців, в яких має бути петиція в справі признання независимости України, Литви, Латвії й Естонії. Ті меморіяли будуть видруковані в урядових звітах комісії Сенату Злучених Держав і розіслані в формі окремої книжки.

ДО СУМЛЇНЯ КУЛЬТУРНОГО СЬВІТА.

Всї бараки і тюрми на области Польщі, в яких Австро-Угорщина і Німеччина держали свої війска і вязнів, переповнені інтернованими Українцями. Бараки біля Кракова, в Домбю, у Вадовицях, Вісничу (тюрма), вязниці Щипіорна і Повязки біля Калїша, казамати Модліна, Івангороду і Варшави (на „Мокотовськім"), тюрми цитаделї Берестя Литовського, вязниці Томашева, Холму, Грубешова, Володави, Білої, Більська і Соколова переповнені тисячами, або й десятками тисяч інтернованих і арештованих Українців, полонених українських жовнірів з всїх кінцїв Европи і Азії.

У Варшаві на „Мокотовськім" карають ся вже третій місяць **богато інтернованих українських народних учителів з Волині, Полїся і Холмщини.** Приміщено їх разом з вязнями і з ними поводять ся ще гірше ніж з грабіжниками і злодіями. Відпоручників місії Червоного Хреста польські власти не допускають до розмови із сими нещасливими. У Варшаві на „Мокотовськім" і „Повязках" біля Калїша було навіть вищих урядників нагаями, як се діть ся з інтернованим губернатором Полїся і Холмщини п. Олександром Скоропись-Йолтуховським і відпоручником українського міністерства п. Шелестом. А треба додати, що в бараках на „Повязках" біля Калїша є богато інтернованих Українців висших урядників з Берестя, Пинська, Володави, бо на Холмщині, Підляссю й Поліссю Поляки інтернували й арештували усїх інтелїґентних Українців (понад 1200 людий!) і під сильною ескортою перевезли в польські вязниці. Всї українські сьвященики та учителї Полїся, Холмщини і Підляся в польських тюрмах! Українські селяни, які не хотїли йти на руку польським дідичам і попам, сидять сотками в цитаделї Берестия-Литовського, в тюрмах Томашева, Холму, Грубешова, Володави, Білої, Більська і Сокolова і то за те тільки, що ті селяни не хотіли покинути православя і перейти на латинство. В сих арештах страшна нужда і тиф; люди гинуть від голоду і пошести як мухи.

Підчас арештовань польські жандарми і леґіони робили ревізії, забираючи все публичне і приватне майно. І так в самім Берестю-Литовськім і околиці Поляки забрали майна на 15.000.000 корон. Дня 12. лютого 1919 р. в Кобрині Поляки забрали касу з 450.000 карбованців, всї коні з возами, кілька самоходів, магазини, збрую, вагони, а українських урядників сього округа забрали до цитаделї в Модлїні. Цікаве, що в Берестю-Литовськім не тільки польські жовнїри, але також польські офіцири грабували приватне майно: корови, свині, гуси провіянт з крамниць, убраня, білє, а навіть документи й університетські сьвідоцтва! Аж так далеко посунула ся благородність польських лицарів. Українців з Берестя-Литовського інтерновано в більшій части в Щипіорні біля Калїша в найстрашнїйших військових бараках і їм дають тільки раз на день смердячу зупу і кусень чорного або кукурузяного хліба. Щипюрно, се польський Талергоф, тільки богато страшнїйший! Дня 6. марта 1919 р. у п. Галїковського, голови холмського Ратункового Комітету, Поляки зрабували майна на 3.000.000 карбованців, у греко-католицького священника М. Кіта навіть церковні річи. У міністеріяльного урядовця Шелеста польський генерал Лїстовський сконфіскував державну касу, в якій було 200.000 карбованців.

Коли вже говорить ся про ген. Лїстовського, то треба сказати, що він порабував всї українські культурні памятки. На його приказ польські жовнїри забрали з церков і монастирів всї цїнні, старинні ікони, книжки, документи, церковні прибори і церковні бібліотеки.

Всї українські церкви, числом поверх 500, перемінено на костели. Величаву холмську катедру сконфіскував польський біскуп Куяловський і вже там резидує. Українських сьвящеників і монахів арештовано і вивезено. 50 церков Поляки спалили, забрали з них найперше все, що було цїнне. Щоби затерти навіть слїди того, що Полїсє, Холмщина і Підлясє були українськими землями, польський уряд перемінює навіть назви місцевостий. І так прим. село Руська Воля розпорядком польського міністерства внутрішних справ з березня 1919, названо „Польська Воля".

Крім сих нещасливців запроторено в польських бараках і кримiналах коло 10.000 українських жовнірів. Є се не тільки полонені із східно-галицького і волинсько-польського фронту і Українці-жовнїри бувшої австрійської армії, яких Поляки в листопаді 1918 полонили у західній Галичині, але також українські жовнїри 6. австрійської армії, що їхали з французького фронту, і нічого не знаючи про події у східній Галичині, попали на Шлеску Полякам в руки.

Їх разом з привезеними з Сербії українськими полоненими 6. австрійської армії і українськими полоненими з Сиріу, що, переїхавши Росію, попали на Полїсю в польські руки, поміщено в казаматах в крiпости Модліна. Як з ними поводять ся — краще не згадувати. **Вистарчить вказати, що вже 8.000 сих жертв польського імперіялізму померло на голод і ріжні пошесні недуги.**

У XX. віці, на очах цивелізованої Европи гине сотні-тисяч українського демократичного народу, тільки за те, що він відмовив права польському імперіялізмови на панованє на своїх землях. (У. І. Б.)

(З віденського тижневника „Воля")

ЯК МАЛІ ДІТИ ДБАЮТЬ ПРО ФОНД ОБОРОНИ ГАЛИЧИНИ.

Atlantic City N.J.
July 6 1919.

Високо-преподобний Отче!

Ми Ольга 9 літна дівчинка і мій брат Ярослав посилаємо на Народний Фонд 10 доларів. Ми дуже тужимо вернутись до свого рідного краю і не можемо ся діждати Сей ти Ляхи проклятi.

З глубоким поважанням
Ольга і Ярослав
Фрідас
Вірні Неньці Україні

Касієр Українського Народного Комітету одержав жертву і осьтакий лист від малих діточок. Лист сей говорить сам за себе. Чи він не зворушить серць навіть і старших Українців?

„Із уст немовляти йде слава України".

ІНФОРМАЦІЙНЕ БЮРО У. Н. К. В НЮ ЙОРКУ.

У. Н. Комітет заложив Інформаційне Бюро в Ню Йорку для інформовання американського народу про українську справу, для видавництв в англійській мові, а також — і се тепер найважнїйше — **для помочі українським загалови в Злучених Державах в його зорганізованій масовій акції против польського нападу на українські землї.**

Український загал уладжує тепер по всїх містах Злучених Держав демонстрації, віча і збори, на яких протестує проти ляцького нападу і наїзду на галицьку Україну.

Сей протестаційний рух не може уставати, але мусить щораз збільшуватись, і поти мусить гомоніти у сїй вільній американській республиці, поки не впаде ляцька неволя на галицьку Україні, а не завитає свобідна воля народу.

У. Н. Комітет хоче дати як найбільшу поміч всїм тим комітетам, що уладжують демонстрації, віча і збори і длятого віддає для їх услуг своє Інформаційне Бюро в Ню Йорку.

Інформаційне Бюро У. Н. Комітету в Ню Йорку на кождий зазив котрогонебудь місцевого У. Н. Комітету достарчить усього потрібного матеріялу для приготовання і переведення демонстрації, віча або зборів. До нього можна звертати ся за вироблєнєм англійських промов про українську справу; статий, резолюцій, протестів, меморіялів і т. д., а також за книжками і видавництвами в англійській мові про українську справу.

Адресувати так:

UKRAINIAN NATIONAL COMMITTEE of U. S.,
BUREAU OF INFORMATION,
30 East Seventh Street, : : : : New York City.

Український Народний Комітет.

ХРУНІ.

(З шікаґовської „України").

Хрунем називає наш народ чоловіка, котрий зраджує народну справу за гроші, за личну користь, зі страху або й з глупоти. Найбільше хрунів плодило ся тоді, коли народ був політично темний. Се хрунівство було так, як злочин ідіота. Годі судити чоловіка, що не має розуму. Коли чоловік струсить і стане зрадником зі страху перед смертию або якою другою страшною бідою, тоді скажемо, се підлий характер, що не умів пожертвувати собою для добра усїх. Але й тоді ще можна зрозуміти психольоґію чоловіка у великій небезпеці. У страшним моменті, серед душевних мук, ослаб. Осудимо його, але зрозуміємо мотив страху, що міг пхнути його до зради.

Коли чоловік за гроші чи яку другу користь продає народну справу, то се правдивий, типовий зрадник — хрунь у повнім сяєві національної хрунївської слави. Се падлюка, що з підлоти живе та навіть не трібує закрити нічим своєї гидкої погани. Він виставлений на погорду усїх і приймає її як те, що йому по правді належить ся. Він чоловік, що сам гниє, а се своєї зарази не годен подати суспільности, бо загал держить ся від него з далека. Він орудіє ворогів поти, поки народ не спряче його самосудом для постраху других. Його убивають, як вбиває ся щура або друге нікчемне звіря. І на совісти не ляже нікому убити Юду.

Але найнебезпечнїйшим зі всїх хрунів, то той, хто хрунівство уміє прибрати в ідею, хто чинить роздор і другу шкідливу роботу у народі, а всьо в імя загального добра.

У всїх великих движенях людства ми стрічаємо тих ґенїів зради, які вмішують ся у народні маси на те, щоби заслїплених їх великим кличами повести туди, де їх жде неминуча погуба.

Оттак у російських революціях що-найдужші уми ставали провокаторами. Слуги царської охрани вдавали себе за найбільше радикальних, спонукували до самого смілого ділання укладали пляни заговорів і сами нераз брали участь, на се тільки, щоби зискати довіре усїх, а відак пізнавши до грунту усі тайни, повести всїх борців народа на загибіль.

Подібно в Америці детективи Пінкертона чи Бориса швендяли поміж конфедератами підчас домової війни, приставали до юнїй і діставали ся аж до найвисших урядів на се тільки, щоби впізнати усї тайни і дійти до жерела страшних заговорів. По правді казати ту роботу детективів не можемо назвати зрадою. Свою хитрість вони зужили для добра американської суспільности.

Але як назвати се, коли-би хто з Українців використував своє знакомство із визначними Американцями на се, щоби представляти Українців, велику частину нас, що ті Українці то вороги Злучених Держав?

Гнучка спина, що тільки і знає схилїбоватя і кланяти ся ріжним представникам теперішної адміністрації у Вашінґтоні, се вже нїчо иншого, а поганe ляке́йство. Не може воно привести нїякої нам користи, хиба погорду для народу, що таких представників має.

І нема за що і нема кому кланяти ся, коли зважимо, що теперішня адміністрація переживає послїдні хвилі, що не має вона уже нїякої популярности у широких американських мас. Коли до кого треба би звернути ся, то до опозиції проти правительства, бо та опозиція то речники правдивого, здорового американізму.

Та до них дорога не з ляке́йством та не з доносами на рідних братів.

Ми раді би бачити речниками української справи дійсних горожан Злучених Держав, людий, що тут звікували і тут вмирати будуть. Ми хотїлиби, щоб за українську справу говорили добрі американські патріоти українського роду, як за Ірляндією вспоминають ся Дон, Мезон і други Айриші, що меньше є добрими горожанами сеї держави. Вони то довжні стати до помочи українській місії з тою ціллю, щоби тую покінчити діло.

Тре нам американським горожанам подбати, щоби тих кирнинників, що з інстинктами детективів приїхали сюди, щоби дискредитувати українське дїло, післати туди, відки непрошені приїхали. Проч з хрунями, доносчиками, що представляють нас як ворогів сего вільного краю. Ми дорожимо свободою і вольностями, якими користуємо ся оттут. За ту свободу і независимість Америки ми готові жертвувати усьо. Тим-то і не хочемо, щоби теперішна управа краю завела в багно т. зв. ліги народів, золотих американських свобід.

За всяку цїну захопити власть, а свою ролю доночиків і ляке́їв убрати в тогу української дипльоматії — се форма сучасного хрунївства в Америці.

Одною рукою подати меморіял а другою донос, се спосіб, що має виратувати українське дїло!

А відтак перед народом почванити ся, у кого-то були, які письма подавали! Перли аргументів і красноріччивости не поможуть нич, несені хрунями, що безчестять народ доносами.

Нехай-же іщезне сліпота. Най ті, що не бачили цїлої погани мадерного хрунївства полишать майстра на доноси самого. У кого серце справдї для народу, нехай зірве хотяби найбільшу дрýбу із тим, що звів його на дорогк шпіґунства і доносів низьких. Добра і свята цїль визволу усьої України потребує чистих і добрих средств. А зчезнути мусить підпольна робота, скермована єдине на се, щоби розділити а через те ослабити український гурт. Хто свідомо і з повним розумом вносить усю енерґію на се, щоби не допустити до злуки у час, коли ся злука подібна як жите, такий чоловік се провокатор післаний ворогами, продавший свій мозок на погубу своїм. Чинити зло для любови зла, такого у сьвітї не водить ся.

Де те провокаторство має свій осідок і хто є батьком зради нашого дїла в Америці, нехай сама українська суспільність побачить і осудить.

Богадо домислів приходить у думку, із за чого уся та брудна робота ведеть ся. Але і се з часом розсвітить ся, якої нагороди жадало і сподівало ся хрунівство.

ЛИСТ З ІТАЛЇЇ.

Аоста, дня 22. липня 1919.

Дорогий Товаришу! Довідую ся о здоровлю Твоїм та поводженю, і як Вам ся поводить і що там нового чувати. Я тут здоров, а поводить ся як звичайно в неволи.

Дорогий Товаришу! З радостию і з утіхою відзиваю ся до Тебе та дякую Тобі за Твоє щире серце, що Ти мене потішив і прислав розраду для мене. Бо слова Твого листа згасили мою тривогу, яку ми, Українці, тут переносимо.

Дорогий Товаришу! Пишеш мені, щоби більше щось описати. Та я не можу, бо находжу ся в неволи — невільник! І зґубленого гаразду не можу я тут пошукати. Тяжко нам жити ся, але надії не тратимо. Хоч воля наша є скована, то дух козацький у нас жиє.

А тепер вношу просьбу до Тебе, Товаришу, і хочу поспитати, чи не дістали ми з Америки помочі. Невільники з инших народностий дістають тут свої книжки і газети, а наш український нарід не може нїчого отримати і не знає, де зголоситись. Отож прошу Тебе, дорогий Товаришу, зроби той вчинок для нас, о котрий Тебе просимо, та подай адресу американських видавництв, які видають і друкують українські книжки та газети. Бо ми тут вже три роки, а ще не бачили своєї української книжочки анї газети. Отже будь такий добрий і подай нам адресу та цїну українських книжок і газет, бо нас тут є чотириста Українців і кождий прилучає ся до моєї просьби. А що буде коштувати, то ми заплатимо охотно і з утїхою, таксамо і нагоду для Тебе, Товаришу, дамо.

Більше не маю що писати в теперішнім часї, тільки здоровлю Тебе сердечно. Пізнїйше напишу більше.

Гаразд Вам! Твій товариш

Василь Піддубний,
Reparto 8 G Aosta, Prov. Torino, Italia.

Дорогий Брате і Ти, Сестро! Чи чуєш голос наших братів і синів, які терплять у тяжкій неволи? Чи чуємо ми, Українці, їх стогін, нарікання і жалі, з якими вони звертають ся до нас ізза того широкого океану? Вони пишуть у своїм листі, що хоч воля їх скована, то дух козацький в них жиє. А що ми скажемо тутки, котрі жиємо на тій вільній землї? Чи можемо ми порівнати наше житє з їх житєм? Маєть ся розуміти, що ні! Та чи ми чуємо, за чим вони до нас кличуть і чого жадають, хоч вже три роки угинають ся в тій тяжкій неволи?

Та чого хочуть: може хлїба, може гроший, або може чого иншого, що до житя потрібне? Ні! Певна річ, що і тих річий їм там недостає, але вони про се не згадують, а пишуть всї як один і просять нас: Пришліть нам просьвітних книжочок і газет, а ми радо за все заплатимо, ще й подякуємо.

Отож, Брате і Сестро, най буде для нас сей лист наукою, що до житя треба не тільки хлїба, але також просьвіти, бо котрий нарід є просьвічений, то з ним і другі народи рахують ся.

Дорогі Українці! Взиваймо один другого в кождій місцевости до згоди і єдности. Покиньмо всяку злобну роботу, яка йде на шкоду нам самим, а на те місце закладаймо читальні, січові товариства, організуймось до купи. А коли будемо зорганізовані і просьвічені всї як один, то в той час не побідить нас жадна сила. Правда, початки тяжкі, але може прийде конець солодкий.

Отож взиваю Вас, Українці у Вест Гамонд, вступайте до Січи, вступайте до читальнї „Просьвіти", яка тепер тут завязує ся, вступайте до У. Н. Комітету, а коли будемо всї зорганізовані, то справа народна піде легко.

Як отримаємо відомість, що товариш отримав той пакунок, який ми вислали до него, чого він бажав, то другим разом вишлемо більше книжочок і газет, аби і другі мали що читати.

Я вірю, що Ви не відкинете із від народної праці і не забудете на слова Шевченка, котрий каже: „Вставайте, кайдани порвіте, і вражою, злою кровю волю окропіте!"

Олекса Гадз,
з Гамонд, Інд.

В кождій українській хатї повинна находитись часопись „Свобода".

ЗМІНА АДРЕСИ У. Н. КОМІТЕТУ.

Канцелярія Українського Народного Комітету в Ню Йорку містить ся від 12. с. м. у власнім домі при 30 Іст 7-ма улиця.

Всї листи і посилки до У. Н. Комітету треба адресувати так:

UKRAINIAN NATIONAL COMMITTEE of U. S.
30 East Seventh Street, : : : : New York City.

В тімсамім домі містить ся також **Українське Інформаційне Бюро.** Адресувати до Бюра так:

UKRAINIAN NATIONAL COMMITTEE of U. S.,
BUREAU OF INFORMATION,
30 East Seventh Street, : : : : New York City.

Також в домі У. Н. Комітету містить ся **Американсько-Українське Бюро (Ексчендж),** яке перейшло на власність У. Н. Комітету. Адресувати до Ексченджу так:

AMERICAN UKRAINIAN EXCHANGE, Inc.,
30 East Seventh Street, : : : : New York City.

ЗІ СТЕЙТОВОГО ВІЧА В КОНЕТІКУТ.

(Допись з Ню Брітен, Конн.).

I.

Недавно тому комітет подав був до українських ґазет обширний звіт зі стейтового віча, яке відбуло ся дня 3. серпня в Українській Галї в Ню Брітен, Конн. Той звіт ще не був точний, бо на вічу дало ся знати, що будуть оголошені імена всіх жертводавців, а в попереднім звіті сего не зробилось, по перше, що і так було доволї много писаня, а по друге, імен жертводавців не мож було з папері відчитати, так що ми мусїли відносити ся в многих случаях до тих, що се писали, бо лиш вони могли своє письмо відчитати. Тим разом ми подаємо імена чесних жертводавців, а також инші цікаві річи.

Щодо імен жертводавців то ми не є певні, чи вони точні, бо при звуці музики не мож було добре дочути, а дехто, як подав своє імя, то двох збирачів нараз його записало. При столиках кількох людий рахувало зібрані датки і з того вийшло таке, що вони нарахували більше, ніж зібралось. По вічу однак пп. Яр. Пелехович і Вас. Карбовник в присутности о. Йос. Пелеховича і п. Ковальського ще раз порахували і сума показалась на $427.32. В два дни опісля, як було вже сказано, п. Іван Прухніцький з Брістол зібрав $18.32, так що загальна сума винесла $445.64.

Громада з Брістол дала (разом з тими $18.32) $79.32, о. Вас. Зацерковний $25.00. По десять долярів дали: Дм. Демянович, Бр. св. Івана Хрестителя з Вотербері, о. Йосиф Пелехович і презвитеріянська церква з Гартфорд. Тов. ім. Тараса Шевченка з Савтпорт дало $14.50. Ів. Баран $12.00. — Бр. св. Єлени з Ансонії. Тов. св. Юра з Ансонії. Укр. Січ з Ню Гейвен, Тов. „Любов" з Ню Гевен, Бр. св. Івана Хрестителя з Гартфорд, Макс. Мельник, Тов. „Поступ" з Меріден, Тов. Січ з Ню Брітен, Бр. св. Петра і Павла з Бріджпорт, Богд. Пелехович, Параска Процько, Мих. Саламандра, Семен Підбережняк, П. Боднар, П. Фаґула, і громада з Гартфорд по $5.00. Ів. Сеньо дав воєнні марки вартости $4.31, а Гр. Шклярик марками $3.26. Ст. Лободинський, Мих. Мельник, Ів. Придун, П. Смик, Іл. Костирка, Ів. Бойко, Мих. Зїльник, П. Габура, Мих. Скалик, Пет. Кухарський, Мечислав, Дм. Максимович, Вас. Мацюрак, Т. Ропюн, Ів. Лихота, Д. Ґерент, Ів. Сидорак, Ф. Тростанецький, І. Грушевич і П. Явен по $2.00. — Мих. Семен $1.75, Ф. Старик $1.25. — Кл. Стасюк, Вас. Карпий, Ів. Дорош, Ст. Мостовий, Мих. Довгий, Гр. Янішевський, Е. Ваврищин, Д. Грек, П. Волянський, Павло Прислопський, Ів. Калина, Ст. Баюс, Мих. Войтко, О. Коман, А. Роман, Ів. Сенцьо, Ів. Прухніцький, Ол. Прийдун, Я. Гвіздь, Іл. Гожва, Пет. Березка, Анд. Галушка, Ст. Пристань, А. Котляр, Мих. Тимчишин, Вас. Грушевський, В. Каштанюк, Мих. Сливинський, Текля Теник, Анна Козак, П. Курко, Ст. Андрусїв, Ів. Саламандра, Анд. Ковальський, Ів. Соровий, Олекса Каламан, Ник. Зазуляк, Гр. Патанак, Йос. Мельник, Вас. Ковальчук, Кащук, Вас. Федак, Текля Болонська, Ол. Миснюк, Вас. Гринжів, Вас. Сонецький, Конд. Горбаль, Ів. Панькевич, Ів. Зінь, Пет. Копїй, Йос. Печатуш, Гр. Шклярик, Он. Пурко, Анна Сепеляк, Ів. Валах, Прицик, Йос. Вайда, Ів. Нецьо, Марія Глицак, Мих. Панкевич, Ів. Бурняк, Мих. Дмитерко, Пастернак, Юр. Юречко, Д. Йордан, Т. Кравець, М. Вовк, К. Болняк, С. Бойко, С. Крилина, Д. Пристал, А. Завит, Вас. Мижайовський, Ст. Топольницький, М. Ницак, Ол. Кобрин, Андр. Пилипчук, Ник. Саламандра, М. Трипалюк, Ср. Єдноревич, К. Гвіздюк, П. Біндас, Йос. Грицїв і Н. Предзїмірський по $1.00. — Разом $329.07. Иншими датками і тими, що не подали свого імени, $116.57, так що загальна сума винесла $445.64 і з неї вже далось рахунок.

Коли в повисше поданім списі зайшла яка помилка, коли хто дав більше (бо ми знаємо, що многі додавали по долярови), то нехай напише до: Committee of the Ukrainian State Convention, 121 Beaver St., New Britain, Conn., то нам буде приємно зробити спростоване. Також просимо, щоби Вас. Блажановський подав нам свою адресу, бо він дав доляра на петицію, але забув подати адресу.

На вічу було ухвалено вислати делеґацію до ґовернора стейту Конетікут, і та делеґація відбула величаву конференцію з ґовернером, о якій американські ґазети широко розписувались, а найбільша ґазета в цілім стейті, „Гартфорд Таймс", навіть зробила фотоґрафію, як то українські делеґати зі стейту Конетікут сидять в купі з ґовернером. Се мабуть перший раз Українці в Америці удостоїли ся сеї хвилї. Членами делеґації були: Яр. Пелехович і Анна Кармазин яко речники, і Мих. Саламандра з Ракфол, Ів. Бойко з Бріджпорт і Мих. Довгий з Ню Гейвен. Сей послідний спізнив ся, однак не зі своєї причини, але тому, що був у мейора в Ню Гейвен дістати посьвідку. За ту делеґацію мабуть буде ще колись більше сказано.

Тепер позвольте розказати дещо за ті петиції, які стейтове віче було вислало до президента Вілсона і до мирової конференції в Парижи. Знайте, що такого розголосу ще не було в Америці. Комітет стейтового віча одержує що дня листи від ґоверноріів і сенаторів, а ті листи найлїпше сьвідчать, яка то велика є річ, коли весь стейт зійдесь та могучим словом пригадає цілому сьвітови про страшну неволю, яку доводить ся Україні терпіти від Ляха. Дотепер було так, що Українці робили віча тай видавали великі суми гроший на телеґрами і каблеґрами до Вілсона і до Клеменсо, що то, мовляв, ми протестуємо, протестуємо, тай протестуємо, а Вілсон тай Клеменсо ті протести тиць, та до коша, і там загибала українська справа. А тут як є кілька тисяч книжочок, то хоть би Вілсон і одну свою кинув до коша, то тисячка инших за се його скубне. Клеменсо то має лиш одну свою, то він її кине до коша, тай ніхто не буде знати. Тому було ухвалено на вічу видрукувати Клемансові петиції по французьки і вислати кождому членови французького парляменту, а таксамо і до анґлійського парляменту. А тут, хоть гинь, нема гроший. Маємо листи від французької ґазети L'Opinion Publique в Worcester, Mass., яка то ґазета рада би передрукувати петиції по французьки, але ми її не відписуємо, бо не маємо гроший; чекаємо на гроші від Вас, чесні Українці, щоб Ви жертвували по долярови, а за се дістали від нас ту славну петицію, а окрім сего мали своє імя оголошене в часописях, що Ви дали доляра, що сей доляр не пропав, а Ви сей високий патріотичний обовязок сповнили. Покищо таких патріотів, котрі були раді поглянути на ту книжку і на ту славетну польську мапу, яка там є вибита, але не зовсім, що не жалували одного доляра на ту так високу ціль, то дуже мало. Ось вони:

Ник Варій з Бріджпорт, Конн. $1.00.
Ник. Демків з Франкфорд, Па. $1.00.
Мих. Довгий з Ню Гейвен, Конн. $2.00.
Евген Жирський, Ню Йорк Сіти $1.00.
Гр. Дромошар, Теривіл, Конн. $1.00.
Павло Присломський, Теривіл, Конн. $1.00. Мих. Ланченицький, Теривіл, Конн. $1.00. М. Ладан, Клівленд, О. $1.00.

Отже пора, щоби український нарід заохотив ся справою свободи, бо тепер, після стейтового віча, українська справа стоїть на добрій дорозі.

Много ґоверноров, яким ми післали ті петиції, відписують на адресу комітету, хоть ми о відповідь не просили. І так секретар ґовернора, МекДевит з Пенсильванії, каже, що як лиш ґовернор верне з Лейк Сіти, Юта, то він йому сейчас предложить українську справу. Секретар ґовернора з Мейн пише, що петиція чекає на ґовернора, коли він верне, щоби взяти українську справу під розвагу, а ґовернор стейту Масачусетс, то аж дякує, що ми йому пригадали о тїй справі. Пише його секретар:

Rev. Jos. Pelechovych, Chairman.

Dear Mr. Pelechovych:

Governor Coolidge has asked me to acknowledge receipt of your letter of August 16th and copy of the petition of the Ukrainian delegates of the State of Connecticut to President Wilson, and thank you very much for remembering him in this connection.

Very truly yours,
HENRY LONG.

Сенатор Волкот з Делавар дякує:

My dear Sir:

I thank you for your letter of the 16th instant enclosing me petition relative to Ukrainian aspirations.

Very truly yours,
J. O. WOLCOTT.

Сенатор Нелсон з Мінесоти пише з конґресу:

Rev. Joseph Pelechovych.

Dear Sir:

I thank you for your favor of the 16th enclosing Memorial and Petition for liberty of Ukrainia, which I shall read with interest.

Yours very truly,
KNUTE NELSON.

Сенатор Бол пише, що перечитає з зацікавленем при найблизшій нагоді.

My Dear Sir:

I thank your for your communication of August 16th with its enclosure and at the first opportunity will read the same with interest.

Very truly yours,
L. HEISLER BALL.

Бо треба знати, що як ми вислали листи в суботу вечер, то сенатори в Вашінґтоні одержали в понеділок в полудне, отже не мали часу читати, бо книжка має 12 сторін, є широкого розміру, а сенатори відписали в понеділок пополудни. Таксамо і ґовернори. Ми сподіваємо ся много листів від них, як вони вже всї поперечитують. Сенатор Брандеджі, хоть відписав сейчас, то найкраснїйше. Він запевняє, що справу України треба буде підняти в Сенаті. Ось що він пише:

My dear Sir:

I am taking the liberty of acknowledging your favor of the 16th instant in which you enclosed the petition of the Ukrainians asking for liberty from Polish control.

I shall find pleasure in bringing your letter and this petition to Senator Brandegee's attention and I know the Senator will be glad to read it: I can assure you this petition will have the Senator's best attention should be it taken up in the Senate.

Very truly yours,
W. DON LUNDY, Secretary.

Сподіваючи ся, що Ви, чесні Українці, не забудете за українську справу, коли сенатори не забувають, остаємо з поважанєм.

ЗА КОМІТЕТ:
Яр. Пелехович, Мих. Фесяк, Вас. Карбовник.

II.

Який хосен віднесло віче делеґатів стейту Коннетікут, нехай послужать дальші листи, висказуючі свою прихильність для української справи, які приходять кождого дня численно на руки бувшого предсїдателя сего віча, о. Й. Пелеховича, а з яких часть, бо лиш від визначнїйших осіб, посилаємо шановній часописи „Свободі" в цїли поміщеня в найблизшім числї.

Кромі вже попередно оголошених, змісти листів є слїдуючі:

1) Сенатор Selden P. Spencer, предсїдатель Committe of Claims, пише:

I thank you very much for your letter of August 16th and the petition for liberty concerning the Ukrainians which you were good enough to send me. It is most helpful and I am glad to get it.

2) Посол стейту Коннетікут James P. Glynn пише:

I am in receipt of your communication of the 16th instant, enclosing copy of pamphlet giving the proceedings of the Ukrainian State Convention, which I am very glad to receive. I have read it very carefully, and while I regret that I was unable to be with you, I have no hesitancy in saying that I am in full accord with the aims of the Ukrainian people.

Very sincerely yours.

3) Ґовернор стейту Савт Дакота пише:

I have your letter of August 16th and I shall give the petition you enclose very careful consideration.

Yours very truly.

4) Ґовернор стейту Айова W. L. Harding пише:

I have your favor of the sixteenth instant and I shall give same my earnest consideration.

Cordially yours.

Окрім того ми дістали много инших листів, але годі наприкряти ся часописям, щоби поміщуванем їх забирати дороге а потрібне тепер місце на поміщенє й инших справ, а не лиш сеї, яка вийшла зі стейту Коннетікут. Бо ціль наша не є, щоби похвалити ся, — нехай діло само себе хвалить — але щоби заохотити і прочі стейти до розсипуваня по сьвіті писаного слова (у нас двох патріотів сидить днями і ночами при писаню листів до визначних осіб і при адресованю коверт, котрі не желають собі, аби їх імена були прославлені в часописях) — як не меньше, щоби удати ся з просьбою до всіх Українців в Америці, щоби поспішили нам з ласкавою помочию. Бо ми хоть вже велике число копій нашої петиції розіслали по Америці, то таки з причини браку гроша будемо мусїли заперестати дальше розсиланє. Післанє нашої петиції, включаючи в то і кошти випечатаня, коштують нас 8 центів. Купіть кождий Українець одну петицію за $1.00, а по прочитаню подаруйте визначнїйшому якому Анґлікови, а з сего буде ся користь, що не лиш що сам прочитаєш, але осьвідомиш неодного Анґліка, а поможеш і нам вислати тут в Америці по дві копії, а майже по півтора до Анґлії і Франції.

Високоповажані Отцї Духовні і Урядники Братств і Товариств в Америці! Здїлайте милість і скличте спеціяльні мітінґи Ваших членів, заохотіть їх до сего патріотичного діла, до купна нашої петиції і замовте їх що найменьше за $25.00 — сих, як самі Американи вискарують ся, most helpful петицій.

Не завидуйте Українцям стейту Коннетікут, бо се гріх не лише проти свого народу, а навіть — як віра каже — гріх проти сьвятого Духа. Поможіть! Поможіть! Поможіть!

Коли дістанемо відповідне число замовлень, то не лише що будемо розсипувати нашу петицію, але долучимо до неї петицію Лемків Українців з Теривіл, котрі дня 24. серпня ухвалили післати і післали свою петицію до президента Вілсона, щоби і їх рідних на Лемківщині захоронив від сеї страшної язви — ярма польського — і заявляють, що прилучають ся в цілости до петиції, яка була вислана стейтовим вічем в Ню Брітен, що відбуло ся дня 3. серпня.

Українці Лемки зложили на вічу жертв понад $90.00 і ухвалили, щоби по відтрученю видатків, які вони мали, всьо проче було віддане на цїли стейтового повічевого комітету.

Не маємо инших слів кликаня о поміч до наших українських патріотів, як лиш отсї поединчі, а щирі, які ще раз повторяємо:

Хто має щире українське серце, поможіть! Поможіть Неньці Україні!

ЗА ПОВІЧЕВИЙ КОМІТЕТ:
о. Йосиф Пелехович, Я. Пелехович, М. Фесяк, В. Карбовник.

Ukrainia.

Ukrainia! We hail the day
When you with others nations small,
Shall your own fate and fortune sway,
With freedom's ensign over all.

I known your men and they are strong
And worthy of a nationhood;
For this they strove and struggled long
And prayed the Giver of all Good.

And when the League of Peace was met
Where Seine's calm waters winding run,
From distant shores, with sails full set
Their spokesman came, New Jersey's son.

Long shall his fair and high renomn
Resound in court and hail of fame;
And Ukraine and his State shall crown
With wreaths of bay his lustrous name.

FRANC'S KEAN MACMURROUGH.

Jersey City, Aug. 12, 1919.
(From Jersey Journal, Jersey City, N. J., Aug. 18, 1919.)

ГУМОР І САТИРА.

Дїдусь до свого внука.

Я тобі говорю: не йди над ріку, бо як втопиш ся, то не маєш чого вертатись до дому...

При вході до театру.

Натоптав кавалєр на довгу суконку панни. А панна, обурена, кричить:

— А що, сей бик не має очий, чи що?

— Перепрашаю, я не бачив, що корова тягне так довгий хвіст за собою — відповів перестрашений кавалєр.

В хінській реставрації.

Заходить чоловік до хінської реставрації дещо перекусити. Але Хінчик стиснув плечами, бо не розумів, о що властиво ходить чоловікови. Сей помахав губами, потряс животом, а Хінчик тодї зрозумів цілу річ. За хвилю приносить чоловікови мясо. Сей знав, що Хінцї їдять песятину і котятину, встав з крісла і, показуючи пальцем на мясо, питає:

— Мяв-мяв?

— Нї, — заперечив Хінчик головою — гав-гав-гав...

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ І ФОТОҐРАФІЙ ҐРУП ТОВАРИСЬКИХ ДО КАЛЄНДАРЯ У. Н. СОЮЗА НА 1920 РІК.

Калєндар У. Н. Союза, який розходить ся у многих тисячах примірників, є найлїпшим середником до оголошувань поміж американськими Українцями. Хто має який бізнес, а залежить йому на тім, аби про нього знало як найбільше людий, повинен дати своє оголошенє до калєндаря У. Н. Союза. Ціни є вельми приступні, зваживши, що наклад буде виносити 20.000 примірників. Ціла сторона, 34 кв. цалів, коштує 25.00 дол. Місце на окладинках та спеціяльні сторони дорозше, після умови. Пів стороти коштує 14 дол.; чверть сторони $7.00. Найменьше оголошенє може обіймати осьму часть сторони і коштує 4.00 дол. Хто хотів би в своїм оголошеню помістити також і фотоґрафію, чи то свою чи свого бізнесу, мусить прислати з неї готову до друку клїшу; коли нї, то поносить кошт виготовленя такої клїші з фотоґрафії, то значить, що його оголошенє буде о стільки дорозше коштувати, скільки винесе кошт виготовленя з фотоґрафії друкарської клїші.

Текст оголошень мусить находити ся в редакції по день 15 вересня б. р. Гроші за оголошеня належить посилати рівночасно. Оголошеня на кредит безуслівно не будуть друкувати ся.

З гори зазначуєть ся, що всякі оголошеня від фірм „лїкарських", що то лїчать листовно на сотки миль, відтак оголошеня покутних „банкирів" без урядової запоруки, та всї такі оголошеня, з яких на перший погляд пізнати, що вони є обчислені на ошуканство легковірних, не можуть бути поміщені в калєндарі У. Н. Союза.

Фотоґрафії братств і товариств. Відділи У. Н. Союза, а також кружки співацькі, театральні і т. п., котрі хотїлиб, аби їх фотоґрафії були поміщені в калєндари на 1920 рік, зволять їх прислати на адресу „Свободи" найдальше по день 15. вересня б. р. Рівночасно просить ся прислати з фотоґрафією чек або моні-ордер, виписаний на імя „Свободи", на суму $6.00. Сї гроші ужиєть ся на покрите коштів виготовленя з фотоґрафії друкарської клїші. Місце в калєндари безплатно.

Всї фотоґрафії мусять бути добре опаковані!

Всї письма належить адресувати:

„SVOBODA",
83 Grand St., Jersey City, N. J.

ПОВІДОМЛЕНЄ.

Повідомляєть ся всїх Українців в Мікізракс, Па., і околици, що.

ДНЯ 7. ВЕРЕСНЯ Б. Р.

Українська Запорожська Січ устроює

НАРОДНЕ ВІЧЕ

Товариші і Товаришки! Знайте добре, на що повернетесь до свого рідного краю: чи до самостійної України, чи під ляцьке ярмо. Тим вічем занимає ся Українська Запорожська Січ. Вона виступає проти Ляшнї, котра мордує в старім краю наші матери, дїти, батьків і братів.

Українці! Прийдїть і послухайте на сїм вічу тих людий, котрі духом і чутєм будуть промовляти за матір Україну. Запрошуєть ся всїх родимців з Пітсбурґа, з Карнеґі і з инших околичних місцевостий. Нехай не буде між нами такого, котрий не підпоміг би своєї рідної справи. Весь дохід призначений для голодуючих в старім краю.

Віче розпітчнеть ся о годині 2-гій пополудни.

КОМІТЕТ.

ДО УКРАЇНЦЇВ В СТ. ЛУІС, МО.

Шановна Громадо!

Як Вам відомо, в нашій місцевости є завязаний віддїл Українського Народного Комітету. І той Комітет працює, кілько його можности, для добра поневоленої неньки України, але що-ж, сам Комітет нічого не зробить, як цїла громада не буде помагати.

Як Вам відомо, на перших зборах ми зібрали хоть невелику суму, але однак зібрали, бо прийшло 500 долярів. По струченю розходів за двох делеґатів вислано на руки головного касієра $343.00.

При другій збірці, як мало ся вислати протестаційні телеграми до Парижа і до Вашінґтону, зібрано знова перейшло 200 долярів, котрі знаходять ся в Лафаєт Банку, ще не вислані. Тож в тїй справі місцевий Укр. Нар. Комітет був скликав на 10-го серпня б. р. всенародні збори, заповіджені о. Копитчаком в церкві. Ну, і що? Явилось заледви яких 20 членів. При тїй нагоді роздавало ся грамоти кождому, хто офірував висше 5 долярів. То один член, котрий був присутний, забирав грамоти для всїх своїх сусїдів. Чи так має бути? Навіть по грамоту не прийти?...

Я не хочу розписувати ся, але в імени всїх комітетових і в імени нашого рідного краю подаю до відома всїм родимцям, котрі мешкають у Ст. Луіс, що місячні мітинґи будуть відбувати ся кождого першого понедїлка в кождім місяци, то прошу приходити громадно, точно о годинї 7.30 вечером, до ґалї Укр. Нар. Дому, 1523 Ніскочі ул. І ще раз прошу: не отягайте ся, лише приходїть як один і будьте бодай членами Укр. Нар. Комітету, а то Вас коштує лиш одного доляра на рік, за що дістанете ще гарну відзнаку.

Стефан Савицький,
секретар У. Н. Комітету.

ПОКЛИК ДО ВСЇХ УКРАЇНЦЇВ В БОФАЛО І ОКОЛИЦЇ.

Братя і Сестри Українції!

Вам відомо, хоть може ще і не всїм, як то наш нарід вріднім краю з волї мирової конференції опинив ся знову в ярмі Ляхів, наших найбільших відвічних ворогів, котрі задля заборчої полїтики і рабунку цїлком так як колись Татари нищать наш край, проливають наших рідних кров, аби відтак по трупах наших дійти до панованя і поневоленя нашого народу. Наш нарід окружений з трох сторін ворогами, а не маючи ні звідки помочи, мусить уступати з одної сторони перед пекольними Ляхами, з другої сторони перед їх спільниками большевиками, а з третої перед Румунами.

Та коли вороги завзяли ся нас добити, то ще з того не виходить, аби ми мовчки і живцем лягали в могилу. Наша повинність є: коли з браку комунікації ми не годні на разї дати матеріяльної помочи рідній країні, то ми, маючи тут свободу зборів і слова, маємо в голос запротестувати проти розбою, і домагатись волї-свободи для свого народу. А американський нарід, яко свободолюбний і добродійний, котрий своєю участию в теперішній війні причинив ся до поваленя несправедливого старого ладу цїсарів і кайзерів, той нарід могучий і нам чей поможе здобути независимість, як поміг другим поневоленим народам. І так як по инших містах наш нарід збираєть ся великими громадами, робить манїфестації і протестує проти польського розбою на нашій рідній землї, таксамо і ми тут в Бофало, Н. Й., і околици зійшлись на 3. серпня до Української Ґалї і урадили ступати слїдами наших братів та показати, що і ми відчуваємо той біль і горе наших братів за морем, і що з тим ми нїколи не згодимось, аби на дальше остати погноєм чужої культури і рабами ворожих нам народів.

Тут у нас в Бофало завязав ся комітет до уряджена манїфестаційного віча. Він старав ся також урядити манїфестаційний похід, але з огляду на те, що в стейтї Ню Йорк закон забороняє в недїлї всякі манїфестації сьвітські, полїтичні, кромі церковних, і з огляду на те, що в робучий день не можливо такої манїфестації устроїти, тому що нарід занятий по шапах, ухвалено урядити **велике окружне віче,** на котрім буде промовляти кількох бесїдників як в українській так і в англїйській мові. Комітет робить заходи, щоби тоє віче відбулось величаво і щоб нарід зібрав ся найчисленнїйше.

Поіменно взиваємо не лише з Бофало і Блек Рак, але з Лакаваня, з Ніяґара Фолс, з Лакпорт, з Діпю-Ланкестер, як і прочі поблизкі плейзи, де лише проживають наші люди, нехай спішать до Бофало на день **7. вересня, в недїлю, о годині 2-гій зполудня,** щоби взяти участь на тім вічу і ухвалити резолюції для добра нашого народу і поневоленої Неньки України. Нехай нїхто не думає, що тоє всенародне віче уряджує якась партія для своїх цїлий. Так не є, бо тут бере участь 15 товариств і братств, як сьвітських так і церковних, а всї ми одної Неньки України поневолені дїти і спільними силами маємо причинитись до будови України.

Віче відбудеть ся в одній з найбільших ґаль в містї, то є в Elmwood Music Hall.

Комітет.

—o—

ВІДОЗВА І ПРОСЬБА ДО УКРАЇНЦЇВ В БОФАЛО, Н. Й.

Отсим повідомляю, взиваю і прошу, хто чуєсь охочий до співу і хотїв би, аби добре випав хор в день манїфестаційного віча, то прошу вписуватись і приходити на проби співу під число 205 Military Road, Black Rock. Проби відбувають ся в вівторок, четвер і суботу, о годинї 8-мій вечер.

Григорій Пипюк,
дякоучитель і секретар манїфестаційного віча.

А ДЕ МИ?... ДАЙМО СЯ ЧУТИ!

Під розвагу Українцям в Когос, Трой, Водервліт, Олбани, Амстердам, Гудсон і околиці.

Невідрадне положенє, в якім знаходить ся наша вітчина, заставило американських Українців до працї над її визволенем. І зароїлось по українських кольонїях від великих віч і манїфестацій. Одні місцевости стараються ся випередити других у визвольній роботї, а то в поширеню української справи серед американського народу, і запротестувати проти насильств, поповнених на нашім народї.

Читаючи поклики і звіти про сей рух серед нашого народу тут в Америці, ми, Українці з висше згаданих місцевостий, поспитаймо себе: **А де ми?** Чому би нам не пійти за приміром других околиць?

Правда, що і ми, висше згадані, зложили кількасот долярів на визволенє Галичини тай зробили два більші віча (оба в Когос), однак то все замало, бо не богато уваги звернули ми на себе тими вічами; Американці не богато інтересують ся нами в сїй околици. І тому, коли як коли, а тепер спадає на нас обовязок супроти української справи, бож ми є Українцями!

Даймо ся чути! Скличмо збори в сїй околици! Нехай У. Н. Комітет, парохії, братства, товариства, Січи, сестрицтва, співацькі й аматорські кружки порозуміють ся в сїй справі, повибирають заступників на окружний зїзд, а на тім зїздї нехай ухвалять зробити манїфестацію, хотяй би навіть в столиці нюйорського стейту, в Олбани. Тож до дїла! Покажім, що ми не „слейкери", що і нам лежить на серцї доля України, що ми відчуваємо нужду і горе наших рідних у вітчинї, та що ми не є такими, про котрих сказав поет: „Всї ми, братя, патріоти, всї ми любим Україну; а прийдеть ся до роботи, то ховаєм ся за спину".

Сих кілька слів я просив би околичних Українців взяти під розвагу, а від себе скажу: Ану, закотім рукави!

Д. Зальопаний,
з Когос, Н. Й.

ЛІТЕРАТУРНА ТВОРЧІСТЬ АМЕРИКАНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ

БЕСІДНИЦТВО.

Останним разом (ч. 101 „Свободи") говорило ся на сім місци про літературу, яка ділить ся на три окремі галузи, а іменно: бесідництво, розмова і поезія. Дефініцію поезії вже виведено в ч. 92-гім „Свободи", а нині поговоримо дещо про першу галузь літератури, про бесідництво.

Бесідництво — се штука публичного говореня. Ся штука полягає на тім, аби на публичнім місци говорити так, щоби слухачів зворушити, переконати, вивести їх з рівноваги, вляти в них духа бодрости, завзятя і запалу чи то до праці, чи до боротьби, чи до любови, чи до ненависти.

Задачею бесідника є переконати слухачів так, аби вони думали і відчували в той спосіб, що й він. Добрий бесідник довершує великі чуда. Він уміє переконати людий, що чорне є білим, а біле є чорним.

Найголовнійшими основами бесідництва є сила переконуюча і спосіб вимови слів. Вимова грає тут деколи чи не важнійшу ролю, як сила переконуюча. Вимова має бути мягка і тверда, на переміну, а голос має бути дзвінкий, степенований, не монотонний.

„У старинних Греків — каже Т. Мей — бесідництво було тим, чим преса є для нинїшної Европи". Значить, бесідники в старинній Греції сповняли ролю нинїшної преси. Вони ходили від села до села, від міста до міста, скликали людий на многолюдні збори і там представляли їм найновійші державні проєкти, а рівночасно засягали від народу його опінії на дану справу.

Бесідника, котрий в часї промови попаде в маленьке замішанє, не все треба уважати лихим бесідником. Славний римський бесідник Ціцеро висловив ся в своїм житю отсими простими словами: „Я ніколи не люблю бесідника, котрий на початку своєї промови не попаде в замішанє, бодай маленьке. Я признаю ся, що коли я виходжу на естраду, то все тремчу і бою ся".

(В.)

Марко Скритий.

В ДОЛИНІ ШЕНАНҐА.

Як рвучо і бистро вода
Спадає з гірських верховин,
Так думка сердешна моя
Летить до Шенанґа долин...

Летить і стрілою паде
На змучених крилах пісні,
З собою мій спомин несе
Про щастя і радости дні...

Там гай. Долом річка пливе,
Спокійно йдуть води у сьвіт;
Там рай — в нїм дївчина живе,
Мій скарб дорогий і мій цьвіт.

Там є мій біль, радість моя,
Там щастє є давних хвилин...
Тим з думкою злетів би й я
Туди, до Шенанґа долин...

Андрій Блащук.

БРЕХНЯ І ПРАВДА.

Коли чуємо, як чоловік голосить людям правду, тоді завсїди бачимо, що його докази є ясні, прості і цїлком зрозумілі. Наслїдком таких правдивих доказів є се, що в души стаєть ся нам яснїйше, а в серці слїдує спокій; а все те в наслїдках причиняєть ся до щастя і спокійного житя в суспільности.

Противно маєть ся річ з брехнею. Ті, котррих задачею є поширювати довкруги брехню, ніколи ясно не скажуть. Їх мова або письмо є нацїховане помішанєм понять, які цїлком не стоять з собою в ніякій льоґічній звязи.

Говореня і крику нароблять дуже богато, аби осягнути свою ціль; а сею цїлию є таке помішанє понять, аби люди не могли видїти правди.

Чоловік правди дїлає передівсїм на ум, аби дати пізнати правду, яка, коли трафить на добрий ґрунт, приймаєть ся і запалює серце, аби її любити.

Брехуни цїлком противно дїлають на серце й почутє. Вони старають ся передівсїм розбудити в людях всї нерви і спровадити хаос, а щойно тоді кидають людям брехню, яка дуже легко приймаєть ся.

Правда не зносить ніяких блудів на свою оборону; не зносить вона ані брехнї.

Брехня не перебирає в средствах, а послугуєть ся всїми средствами. Тому отже бачимо нинї, що у многих апостолів брехнї або в бесідників найбільші блуди і неконсеквенції в осудах слїдують одні за другими. Одним разом він буде вдавати великого патріота або чоловіка релїґійного, а другим разом виступить як Юда і під заслоною поцїлунку зрадить свою вітчину і справу своїх братів. Брехун послугуєть ся більшими средствами, бо мовляв, для нього всьо можна...

Чоловік правди має завсїди труднїйшу задачу, бо тільки добрих средств вільно йому уживати в цїли поширюваня і оборони правди.

Брехня потягає за собою дуже много жертв і приносить для громадянства необчислимі шкоди; словом: є вона великим нещастєм людства.

Мотт.

МІМОЗІ НА РОЗРАДУ.

Не журись, моя Мімозо,
Не тужи так за коханєм;
Лиш на рожу подиви ся
З чарівним її убранєм.

Їй би то лише кохатись...
Червоненька круглоличка,
Стоїть в городці при плоті
І сьмієсь, як молодичка.

Їй бо то лише любитись...
Та серце в неї трепочєсь,
Вона боїть ся любови,
Коханя знати не хоче...

Вона знає, що в коханю
Не знайде для себе друга;
Друг зірве її, полюбить
І піде шукати другу...

Він зірве її й полише
І вона відтак зівяне;
Її люди злі подопчуть
І слїду по ній не стане.

Вона знає се й не хоче
Ніяк такої любови;
Хто до неї приблизить ся,
Того коле аж до крови.

Так і ти, моя Мімозо,
Занехай своє кохане,
Забудь раз на все про нього;
Бо кохане — се страдане...

Філядельфія, Па.

Михайло Краус.

СІЧОВИКАМ.

Коли скінчить ся неволї ніч,
Коли настане ясний день,
В котрім то Українська Січ
Хижаків ляцьких витне впень;
В котрім кайдани із спухлих рук
З вітчини нашої стрясе
Й свободи пісня, мов грому гук,
З нашої груди понесесь?

Наїж гриву свою, ти жовтий льве,
На синім фонї, — мов збіжа лан.
Хай рик твій по всїм краю реве,
Хай нас провадить в бою тан!
А коли прийде побіди час —
За нашу пролитую кров,
Хай запанують во віки в нас
Свобода, щирість і любов.

Шікаґо, Ілл.

Іван Чагарин.

СЛАВА СІЧОВИКАМ.

Слава і честь вам, герої,
Що ви зі сну встали
І кличете нас до бою
З катами-Ляхами
Відобрати свою матїр
З ярма та кайданів.
І здобути собі волю,
А вкути тиранів.

Не смути ся, Україно,
Гаразд Тобі буде;
Ми козаки молодії
Волю ще здобудем.
Ми зійдемось ще на раду
З тими, що в полонї,
І заблисне меч кровавий
У нашій долонї.

Вунсокет, Р. Ай.

Яким Новосад.

ТЯМЛЮ.

Тямлю я добре
Останну днину,
Як попращав Тя
Й пійшов в чужину.

В чужинї марно
В горю загину;
Тебе, голубко,
Тебе покину.

Ти в ріднім краю
Зажий гарненько,
Мене в чужинї
Згадай тихенько.

Згадай ту днину,
Заплач сльозою,
Бо я навіки
Розстав'сь з Тобою.

Дмитро Добромиль.

„НЕ ПЛАКАТИ НАМ!"

Не плакати нам
І спину не гнуть;
Не нам козакам
Сидїти вже тут!
Най плачуть Ляхи,
Скажені враги;
До бою, молодче,
За Неньку іди!

Не нам юнакам
Жалїтись, смутить;
Не нам молодцям
Те дїло робить!
До бою, брати,
До бою ідїм!
Ляхів-ворогів
За Сян проженїм!

До бою ставай
За нарід-сїмю;
У бій на Ляха
За честь, свободу!
Ляшня бо не спить, —
Мордує, палить;
До бою, козаче,
До бою в ту-ж мить!

До бою готуйсь,
До бою вже йди;
У бій на Ляха
Орлом ти лети!
До бою, до бою!
Урра! На врага!
Всьміхнеть ся Вкраїна
Свобідна й вільна!

Ембрідж, Па.

ПОДЯКИ.

Я низше підписаний складаю сердечну подяку У. Н. Союзови і Головним Урядникам У. Н. С. за виплачене менї 50 долярів з фонду убогих з причини моєї довгої недуги. До Вас, Братя і Сестри, Українцї і Українки, кличу: Вступайте громадно в члени Українського Народного Союза, бо се найбільша українська орґанїзація в Америцї. У. Н. Союз се наш батько тут на чужинї. У. Н. Союз вже не одній вдові і не одній сироті втер гірку слезу з очий і став до помочи в прикрім положеню. Хай же не буде тут в Америцї анї одного Українця, анї одної Українки, котрі-б не належали до орґанїзації У. Н. Союза. Дякую також місцевим Урядникам нашого Товариства за їх труд, що вони памятають за мене. Видячи мене в такім прикрім положеню, вони внесли просьбу о запомогу для мене з фонду убогих У. Н. Союза. — З поважанєм. **Качалуба Николай,** член 122-го відділу У. Н. Союза в Тавнтон, Масс.

Я, член 330-го відділу У. Н. Союза з Літл Фолс, Н. Й., находжу ся тепер в Джірард, Огайо, і нездужаю ще від 5. марця с. р. В моїм нещастю зaратували мене мої товариші з Літл Фолс і прислали менї сюди до Джірард свої ласкаві жертви. Ось їх імена: Н. Карась $2.00; Т. Михальчук, П. Балящук, С. Проців, Р. Гишка, Н. Заседко, В. Суховій, І. Вітенюк, В. Буняк, М. Януш, М. Нановський, М. Дїдух, В. Білоус, Е. Скибінський, С. Гишка, С. Сузанський, І. Демків, І. Семенець, Г. Заверуха і І. Замостеник по $1.00; П. Гишка, Н. Микитюк, В. Прусак, П. Горошко, Н. Ґавдила; М. Русин, Г. Дубчик, Й. Буняк, Т. Ковалик, І. Андрусишин і М. Шидковський по 50 цнт.; В. Макар, М. Трач, Н. Нагайовський, Л. Голїят, Е. Швайковський, І. Бобко, Н. Снак, П. Карпович, К. Боднар і М. Сьвідерський по 25 цнт.; Г. Януш 20 цнт.; В. Рабик 10 цнт. — Разом $30.30. Менї доручено $30, а 30 цнт. пійшло на оплату почти. Найщирша подяка Ф. Михальчукови, котрий заняв ся збіркою для мене, а заразом дякую всїм жертводавцям. — **Демко Ликтей.**

РУХ У ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

МЕЙФІЛД, Па. Бр. св. Василія, від. 185, повідомляє всїх своїх членів, що піврічний мітинґ відбудеть ся в недїлю, 7. вересня, о годинї 3-тій пополудни, в гали Павла Ропицького. Всї члени мають явити ся, бо є важні справи до полагодженя. Просить ся членів, аби припровадили з собою нових членів до братства і до У. Н. Союза. — Т. Осипка, предс.; П. Швед, секр.; А. Процанин, кас.

СТЕЙПЕЛТОН, Н. Й. Бр. св. Михаїла, від. 211, повідомляє всїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітинґ відбудеть ся в суботу, 13. вересня б. р., о годинї 8-мій вечером, під числом 217 Broad Street, Stapleton, N. Y. Кождий має прибути на сей мітинґ. Насамперед наступить вибір нового уряду, а пізнїйше контрольна комісія здасть справозданє з книжок касієрських і секретарських, а відтак зачнеть ся збирати місячні вкладки. Хто не явить ся на сей мітинґ, заплатить $1.00 кари, а урядник $1.50. — С. Дзера, секр.

ШІКАҐО, ІЛЛ. Бр. св. Димитрія, від. 301, повідомляє своїх членів, що звичайний мітинґ відбудеть ся дня 7. вересня під числом 1950 W. Erie St., при українській незалежній церкві. Обовязком кождого члена явити ся на мітинґу, бо є важні справи до полагодженя. Хто не явить ся на сей мітинґ, заплатить $1.00 кари, а урядник $2.00. — А. Козира, секр.

SOUNDS A WARNING AGAINST INORDINATE APPETITE OF POLES.

Have Succeeded in Surrounding Themselves on All Sides by Enemies.

LOST SENSE OF PROPORTION.

Nation's Interests and Europe's Demand Curb on Greed for Territory.

By HERBERT ADAMS GIBBONS.

Special Correspondent in Paris of "The Press."

Paris, July 9.—Coincident with the signature of the Treaty of Varsailles, the five principal Allied and Associated Powers and Poland signed the chart which resurrected Poland and re-established her as an independent nation after a century and a half of oblivion. As I watched this ceremony I thought of how I was remonstrated with and taken seriously to task less than three years ago when I wrote that one of the essential wrongs to be righted in the hour of the victory of the Entente was the re-establishment of Poland. Before the Russian revolution, no Frenchman was allowed to write or speak on this subject for fear of offending Russia. If the Entente Powers had won a victory in the first three years of the war, the chances of the resurrection of Poland would have been nil.

But when Russia went to pieces, the Polish question could be revived without harming personal interests. As long as the moderate revolutionaries were in control at Petrograd, French statesmen continued non-committal. When the Bolshevists disrupted Russia, however, the idea was conceived in France of replacing the Russian alliance by a strong Poland. The thesis was that every bit of territory taken from Germany and Austria would weaken those two states. Poland was conceived—as far as her western frontiers were concerned—along lines that went beyond the partitions. The treaty of Versailles has taken from Germany territories, some of which never belonged to the old Poland, and others separated for nearly six centuries. The Commission on Polish Frontiers applied the ethnographical argument to the limit wherever it helped Poland, and invoked the economic argument in favor of Poland where the ethnographical argument was on the side of Germany or Austria. The consequence is that both Poland and Czecho-Slovakia will contain German territories containing far greater populations than Alsace-Lorraine. This gives birth to dangerous irredentism. It incorporates in the new States large masses of German population, which will make their protest and their hostility felt in the Polish and Czecho-Slovak parliaments.

Poland is recreated with the germs of a future war with Germany and Austria. Poland receives also territories claimed by Czecho-Slovakia. Even the interests of a common cause and seats side by side in the Paris conference did not prevent Poles and Czecho-Slovaks from fighting already over the Silesian spoils.

The Poles have been fighting continuously, with varying success, all winter against the Ukrainians for eastern Galicia. They claim Galicia in its entirety on the ground that is used to belong to Poland and that it is to the interest of the Entente that Poland and Rumania have common frontiers. But the argument which the Poles use to claim Posnania—the fact that Posnania is inhabited by Poles—from Germany is the same argument they refuse to admit when used by the Ukrainians. The Polish propoganda has flooded the Peace Conference with literature against the Ukrainians, the burden of which is (a) that the Ukrainians are not a nation at all but really Russians; (b) that the Ukrainians are instigated by and working for German interests; and (c) that the Ukrainians are Bolshevists. Therefore, by taking eastern Galicia and portions of Russia inhabited by Ukrainians, the Poles are not only restoring their State to its historic frontiers, and forming a useful liason with the Rumanians, but also, they are confounding German schemes and putting down Bolshevism. They use exactly the same arguments to justify the incorporation of Lithuania and other portions of the former Russian Empire in Poland.

I have always been enthusiastic about Polish independence and have worked hard for it. But I think that the time has come to sound a note of warning against the inordinate appetite of the Poles, who seem to have lost all sense of proportion. The warning is for their own interests as well as for the interests of the peace of Europe. The Poles have succeeded in eight months in surrounding themselves on all sides by enemies. Every hand is against them. In addition, they have roused the righteous anger of the Jews of the world, who do not propose to see pogroms continue in the new era we are trying to establish. Instead of encouraging the Poles in the formation of a huge State in which they will have the bare majority—if a majority at all—and which cannot possibly live, we ought to stand firm against the incorporation into Poland of huge territories inhabited by allogeneous elements.

Russia in not going to remain Bolshevist. Whether the Ukrainians are a separate race or Russian is beside the point. Whichever way you take it they are more numerous than the Poles by one-half. Germany is not going to remain weak and prostrate. Poland's only chance of life is not in acting as the agent of an Occidental alliance in eastern Europe, an ungrateful task, but in being friends with her neighbors of such a nature that neither their racial nor economic interests will be harmed any more than hers. Above all, the Poles must get it into their heads that nationhood in the twentieth century demands of them the acceptance of the Jewish element on a basis of perfect equality. Russia, with a four per cent. Jewish population, suffered from her oppression of the Jews and had a distinct Jewish problem. Poland, with sixteen per cent. Jewish population (more than twenty per cent. in Lithuania and eastern Galicia, which Poland proposed to annex), can hardly expect to ignore or refuse to take into account as an indispensable factor her large number of Jews.

(From "Philadelphia Press," Aug. 7, 1919.)

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

Українка кандидаткою на посла до нюйорського сойму.

Довідуємо ся, що при слідуючих соймових виборах в нюйорськім стейті поставить свою кандидатуру на посла до низшої палати сойму панна Елла Престон, 47 Спрінґ Форест евеня, Бінґгемтон, Н. Й., з рамени соціялістичної партії. Панна Престон є сьвідомою Українкою. Її властиве імя є Ева Присташ. Вона належить до численних українських товариств і бере в них діяльну участь. Роджена і вихована у Злучених Державах, вона є доброю горожанкою сеї держави, а рівночасно не забуває про справи рідного краю її батька і матери та при кождій нагоді стараєть ся помагати нашим справам. Се є перший случай в історії повіту Брум, стейту Ню Йорку, та в історії української іміґрації, що женщина, і до того дочка українських родичів, кандидує на так високе становище. Свою кандидатуру вона опирає на плятформі: „поліпшенє услівій для робучого народу" і „реформа через законодавство".

Будучи сама фабричною робітницею, вона аж надто добре розуміє робітничу долю, яку бажала би поліпшити. Панна Престон належить до правого крила соціялістичної партії і яко така противить ся всякій нелеґальній акції у боротьбі за реформи. Вона уважає, що поліпшенє робітничої долі може наступити скорше і певнійше та тривкійше через законодатні власти ніж при помочи сили. Вона є скорше прихильником еволюції ніж революції.

Хоч в окрузі, в котрім вона висунула свою кандидатуру, соціялістична партія стоїть досить слабо і вона не має великої надії вийти послом, то вжеж таки вона сподіваєть ся одержати велику скількість голосів, як при правиборах, так і при виборах.

По Січовім Зїзд.

Головний Січовий Зїзд, скликаний до Ню Йорку на 31. серпня і 1-го вересня 1919 р., відбув ся. Делеґатів було 56, гостий около 50. Прибули на зїзд делеґати і гості з далеких сторін Злучених Держав. Шікаґовці вислали трох делеґатів; Пітсбурґ також вислав трох делеґатів. Найбільше гостий було з Ню Йорку, Ню Джерзи і Коннетікот.

Зїзд отворив привітною промовою атаман Іван Бойко. Відтак вибрано президію зїзду, до якої війшли: Юліян Павчак (Ню Йорк) предсїдатель; Микола Моранець (Шікаґо) і Лука Вантух (Пітсбурґ) заступники предсїдателя; Ярослав Скроцький (Шікаґо) і Микола Дячишин (Ню Йорк) секретарі.

Перший день нарад зїзду минув на справозданях головної старшини Січової Орґанїзації і на дискусіях над справозданями. Підчас дискусій були слабші і сильнійші словні перепалки, однак по вияснeню відповідних питань делеґати скоро успокоїли ся. Наради першого дня покінчили ся о 6-тій годині вечером, триваючи через пять годин.

Другий і останний день нарад зїзду був більше живий. Передполуднева сесія проминула на реферетах і на дискусіях над рефератами. Реферували: М. Дячишин, „Потреба і конечність орґанізованя Січий"; М. Д. Величко, „Відношенє Січової Орґанїзації до всіх українських орґанізацій"; Ю. Павчак, „Січи і кооперативний рух".

На пополудневій сесії піднято справу перенесеня осідку Січової Орґанїзації з Ню Йорку до Шікаґо. Сього найбільше домагав ся шікаґовський делеґат П. Дідик. Остаточно справа остала по старому.

Постановлено зреформувати основно напрям Січової Орґанізації та змінити статут. Зміну статута поручено Шікаґовцям.

До головної старшини Січової Орґанїзації війшли урядниками люди з ріжних міст: Вибори відбували ся тайно. Атаманом вибрано поновно І. Бойка (Бріджпорт, Конн.); кошовий д. Дмитренко (Клівленд, Огайо), писар рекордовий О. Гиса (Ню Йорк), писар фінансовий Ярослав Скроцький (Шікаґо), скарбник М. Моранець (Шікаґо), орґанізатор П. Дідик (Шікаґо); прочі урядники є з Філядельфії, Пітсбурґа, Джерзи Сіти і т. д.

Нова старшина зложила присягу на вірність синьо-жовтому прапорови. Присягу проводив предсідатель зїзду Ю. Павчак.

О годині 6.35 вечером наради зїзду замкнено відсьпіванем гимну „Ще не вмерла Україна", „Не пора", „Гей там на горі Січ іде" і „Ми Гайдамаки".

Сьвящ. Тарнавський заскаржив польську ґазету.

Довідуємо ся з клівлендської польської ґазети „Польонія в Америце", що о. Филемон Тарнавський, український сьвященик в Клівленд, Огайо, заскаржив Станислава Данґля, властителя тамошної польської ґазети „Ведомосьці Цодзєннe", о 50.000 долярів відшкодованя за образу чести, яку п. Данґель наніс йому статеıю, поміщеною в тій ґазеті 9-го серпня 1919 року.

Протестують проти заборони іміґрації.

Прочитавши кілька найновійших іміґраційних законопроєктів, нюйорські купці і промисловці зібрали ся минувшого понеділка на спільну нараду і постановили запротестувати проти майбутної заборони іміґрації по війнї.

Майнери в Скрентон страйкують.

У трох копальнях угля в Скрентон, Пенсильванія, майнери вийшли на страйк. Вони протестують проти заряду копалень, котрий при розбиваню каміня уживає сил людий в небезпечних місцях, а машини уживає в безпечних місцях.

Випас худоби в Злучених Державах.

Поміж тими країнами, де годуєть ся худоба, Злучені Держави занимають дуже визначне місце. На всій земли числить ся яких 476 міліонів штук рогатої худоби і з того числа ціла сема часть припадає на Злучені Держави. Тільки в одній Індії випасають ще більше волів і коров ніж тут. За Злученими Державами іде Росія, Бразилія і Арґентина. Запас усіх овець на сьвіті обчисляєть ся на 500 міліонів штук. Десята часть того числа випасаєть ся чередами на пасовисках Злучених Держав. Також щодо годівлі овець тільки одна Австралія перевисшає Злучені Держави. Чергою слідує Арґентина, Росія і Нова Зеляндія. Щодо безрог, то Злучені Держави на першім місци. Череди безрог займають тут цілу трету часть всього безрогого роду на сьвіті, який цінюєть ся на 150 міліонів рил. Сього року сподівають ся вигодувати в Америці стільки свиний, скільки є разом в десятьох прочих найбогатших на безроге сотворенє країнах.

Фотоґрафія з Січового Сьвята в Коннетікот.

Фотоґрафії з Січового Сьвята в Коннетікот, яке відбуло ся в Савтпорт, 10. серпня 1919, вже готові і можна їх набути по ціні 75 центів, з пересилкою 80 центів, за кожду ґрупу. Хто бажав би мати одну або більше фотоґрафій, нехай зазначить в листі, яку ґрупу бажає, і разом з грішми вислати на адресу Івана Бойка, 248 Седар Стріт, Бріджпорт, Конн. Всї фотоґрафії викінчені як слід.

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН.

Заходом Укр. гр.-кат. парохії св. Арх. Михаїла в Ню Гейвен, Конн.

— відбуде ся —

ВЕЛИЧАВИЙ ПІКНІК

В НЕДІЛЮ, 7. ВЕРЕСНЯ С. Р.

в Шуцен Парку, в Ню Гейвен, Конн.

Початок точно о годині 2-ій попол.

Музика першорядна. Перекуски і напої знамениті.

Вступ для мущин 35 центів, для женщин 25 центів.

Отже запрошуємо всіх щирих Українців і Українок і инших в Ню Гейвен, Дербі, Ансонії, Сімор, Вотербурі, Шелтон, Бріджпорт, Меріден і околиці. Приходіть численно на сей пікнік, а по тяжкій тижневій праці віддітхнете сьвіжим воздухом і погуляєте кілько самі хочете.

Дорогі Родимці! Приходіть численно, а забавимо ся як одна велика українська родина, а тимсамим причините ся своїм датком для добра нашої матери Церкви. — КОМІТЕТ. 104-05

ЗБИРАЙТЕ І СКЛАДАЙТЕ ЖЕРТВИ НА 100.000-НИЙ ФОНД ОБОРОНИ ГАЛИЧИНИ.

HEAD OF UKRAINIAN MISSION SEEKS U. S. AID FOR HOMELAND.

BATCHINSKI ISSUES FIRST STATEMENT HERE.

OUTLINES AIMS OF NEW STATE.

REVIEWS STRUGGLE FOR FREEDOM — SAYS FIGHTING STILL GOES ON ON THREE FRONTS.

"I am here to enlist the sympathy of the people of the United States in the cause of Ukrainia's struggle for independence and to seek the American Government's recognition of our republic," says a statement issued today by Julian Batchinski, head of the Ukrainian ission to the United States. This document is the first statement ever made by an Ukrainian Government official in this country. It sets forth the aims and objects of the Mission and also outlines briefly the Ukrainian desire for recognition by the other democracies of the world of Ukrainia's new republican government. The statement follows:

Ukrainia, the second largest country in Europe in territory, the richest in natural resources and the fifth largest in population, was proclaimed a sovereign people's republic on November 20, 1917.

Since that time she has endured severe trials. She was overrun not only by the Bolsheviki, but also by the German armies, who overthrew the Ukrainian Government and Parliament, or Rada, and imposed the Government of Hetman Skoropadsky.

Of Skoropadsky's Government, bolstered up by German bayonets, the Ukrainian people never could approve. The collapse of the German military forces in France gave the Ukrainian people the opportunity they had been waiting for. Their central political organization, the Ukrainian National Union, eselected a directorate to assume the functions of government. This directorate issued a call to arms against Hetmanship. Hundreds of thousands rallied at the call. Skoropadsky and his Government were overthrown, Kiev, the capital, was recovered and in a short time the directorate controlled the entire country.

At the saem time the Ukrainians from the former Austrian provinces of East Galicia and Northwest Bukovina, who number more than 4,000,000, proclaimed a West Ukraine Republic and declared for union with Great Ukraine.

Help could have been obtained from the Ukrainians of Galicia, but the Galicians were held fast in the struggle with the Polish and Rumanian invaders. For seven months the fight in Galicia continued; at the end of that time the Poles, supported by Haller's army, took all of East Galicia. Haller's army had been granted permission by the Entente only to fight the Russian Bolsheviki. Its fight against the Ukrainians was in defiance of the Entente decrees. The Rumanians occupied the whole of the Ukrainian part of Bukovina.

The war still continues. The Ukrainians are fighting on three fronts, in the west against the Polish and Rumanian invaders, in the east against the Russian Bolshevist invaders.

The Directorate, or governing body of Ukraine, whose head is Simon Petlura, has sent diplomatic representatives to all of the great Powers, including Great Britain, France and Italy. It is my privilege to head the mission to the United States. I am here to enlist the sympathy of the American people in the cause of Ukraine's struggle for independence and to seek the American Government's recognition of our republic.

We are confident we will achieve this object, because al we ask is justice and the right to self-determination. Ukraine seeks no territory which is not peopled by an indisputably Ukrainian majority. She desires only that republican government she has set up by popular vote be recognized by the other democracies of the world. And we have no doubt that the United States will be the first to recognize the justice of our claims.

In a letter to Secretary of State Lansing, Mr. Batchinski covers much the same ground as is covered in the statement, copies of which were distributed to-day by the Ukrainian National Committee, with headquarters in New York city.

"Commercial relations with America," he says in the letter, "will enable the Ukrainian people to rebuild the economic life of their country destroyed by the war and the results o fwar. Striving to live in the most cordial relations with all the peoples of the civilized world, Ukrainia now, at this entry upon her new era of freedom, stretches forth her hand to all the democracies of the world, confident they will heed her call. And the great democracy of America, she believes, will be the first to respond to her."

(From the N. Y. Evening Post, Aug. 19, 1919.)

СТ. ЛУІС, МО.

Бр. св. Володимира Вел., від.179 У.Н.С.

— устроює —

В НЕДІЛЮ, 7. ВЕРЕСНЯ С. Р.

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

в Українськім Народнім Домі під ч. 1523 Гікори стр.

Початок о годині 3-ій пополудни. ВСТУП ВІД ПАРИ 25 ЦНТ.

Кождий член як місцевий так і позамісцевий повинен явити ся на сей баль. Член неявивший ся на бали, підпадає карі $1.00, урядник $2.00.

Так само запрошує ся всїх щирих Українців і Українок на сей баль.

За добру забаву ручить

103-04 КОМІТЕТ.